

Теорія та методика навчання

Токмань В. В.

викладач кафедри іноземних мов

Сумський національний аграрний

університет, м. Суми, Україна

Методичні принципи інтенсивного навчання іноземних мов

У ході розвитку методики навчання іноземним мовам, змінювали один одного кризи дефіциту і «надвиробництва» ідей, необхідних для формування нового методологічного спрямування. Наприклад, перехід до комунікативного навчання здійснювався в умовах явної нестачі плідних і справді нових ідей. Криза викликала до життя активний методологічний і методичний пошук, який сприяв розвитку сучасних методичних концепцій навчання іноземних мов.

Для того щоб зрозуміти, на чому ґрунтуються сучасні методики навчання англійської мови, необхідно докладно розглянути методичні принципи, які лежать в основі цих методик.

У структуру комунікативного методу входять пізнавальний, розвиваючий і навчальний аспекти, які спрямовані на виховання студента. З огляду на це і зміст поняття «комунікативності», а також багатогранність системи навчання, можна сформулювати такі методичні засади комунікативної методики:

- Принцип оволодіння всіма аспектами іншомовної культури через спілкування. Комунікативний метод вперше висунув положення про те, що спілкування слід навчати тільки через спілкування. У цьому випадку спілкування може бути використано в якості каналу виховання, пізнання і розвитку.

Спілкування є соціальним процесом, в якому відбувається обмін діяльністю, досвідом, втіленими в матеріальну і духовну культуру. У спілкуванні

здійснюється емоційне і раціональне взаємодія людей і вплив один на одного. Саме спілкування є найважливішою умовою правильного виховання.

- Принцип взаємопов'язаного навчання аспектам іншомовної культури.

Комплексний характер іншомовної культури виявляється в єдності та взаємозв'язку її навчального, пізнавального, виховного і розвивального аспектів. Кожен з цих аспектів, в практичному сенсі, рівноцінні. Але справжнє оволодіння одним можливе лише за умови належного оволодіння іншими.

- Принцип моделювання змісту аспектів іншомовної культури.

Обсяг країнознавчих, лінгвістичних і лінгвострановедческих знань реальної дійсності не може бути повністю засвоєно в рамках навчального курсу, тому необхідно будувати модель змісту об'єкта пізнання, тобто відібрати в залежності від мети навчання і змісту курсу той обсяг зазначених знань, який буде достатній, щоб представити культуру країни і систему мови.

- Принцип системності в організації навчання іноземним мовам.

Даний принцип означає, що комунікативна система навчання будується реверсивним шляхом: спочатку намічається кінцевий продукт (мета), а потім визначаються завдання, які можуть призвести до даного результату. Це має місце в межах усього курсу, кожного року, циклу уроків та одного уроку і стосується всіх аспектів. Такий підхід забезпечує навчання системність з усіма властивими їй якостями: цілісністю, ієрархічністю, цілеспрямованістю.

- Принцип індивідуалізації в оволодінні іноземною мовою.

У комунікативній методиці студент сприймається як індивідуальність.

Кожен студент, як індивід, має певними здібностями, як загального, так і часткового характеру. Комунікативне навчання направлене на виявлення їх вихідного рівня і подальшого їх розвитку. З цією метою використовуються

спеціальні засоби для виявлення здібностей - спеціальні тести, для розвитку - вправи і опори.

Третім провідним компонентом принципу індивідуалізації є так звана особистісна індивідуалізація. Вона передбачає врахування та використання параметрів, притаманних особистості: особистий досвід, контекст діяльності, інтереси і схильності, емоції і почуття, світогляд, статус у колективі. Все це дозволяє викликати у студентів справжню комунікативну і ситуативну мотивацію.

- Принцип розвитку речемислительной діяльності і самостійності студентів в оволодінні іноземною мовою.

Він полягає в тому, що всі завдання на всіх ступенях навчання являє собою мовленнєво завдання різного рівня проблемності та складності.

Дана методика спирається на інтелектуальні потреби студентів, а це спонукає студента до розумової діяльності.

Мовленнєво завдання покликані розвивати механізми мислення: механізм орієнтації в ситуації, оцінки сигналів зворотного зв'язку і прийняття рішень, механізм визначення мети, механізм вибору, механізм комбінування та конструювання.

І, нарешті, самостійність, пов'язана з контролем. У комунікативному навчанні використовується така стратегія, яка планує перетворення контролю через взаємоконтроль у самоконтроль.

- Принцип функціональності в навчанні іноземної мови.

Даний принцип передбачає, що кожен студент повинен зрозуміти, що може йому дати не тільки практичне володіння мовою, але й використання отриманих знань у пізнавальному і розвиваючому аспектах.

- Принцип новизни в навчанні іноземним мовам.

Комунікативне навчання будується таким чином, що всі його зміст та організація пронизані новизною.

Перейдемо до наступної методики навчання англійської мови. Це інтенсивна методика. Які ж принципи лежать в її основі?

- Принцип колективної взаємодії, який є провідним у методі активізації, найбільш відомому в інтенсивній методиці. Саме цей принцип пов'язує цілі навчання і виховання, характеризує засоби, способи та умови навчального процесу. Для навчального процесу, в основу якого покладено цей принцип, характерно те, що студенти активно спілкуються з іншими, розширюють свої знання, вдосконалюють свої вміння і навички.

- Принцип особистісно-орієнтованого спілкування є не менш значущим. Він заснований на впливі спілкування, його характеру, стилю на реалізацію виховних та освітніх цілей. У спілкуванні кожен є як впливає, так і піддається впливу. Особливо значуще місце займає тут пізнання людьми один одного, що є необхідною умовою спілкування людей.

- Принцип рольової організації навчально-виховного процесу тісно пов'язаний з двома попередніми. Ролі і маски в групі у великій мірі сприяють управлінню спілкуванням на уроці. Навчальний спілкування в інтенсивному навчанні передбачає наявність постійно активних суб'єктів спілкування (всі студенти), які не обмежуються просто сприйняттям повідомлення і реакцією на нього, а прагнуть висловити своє ставлення до нього, тобто «я - маска» завжди проявляє особистісну характеристику. Рольова гра - це одне з ефективних засобів створення мотиву до іншомовного спілкування студентів.

- Принцип концентрованості в організації навчального матеріалу і навчального процесу є не тільки якісної, а й кількісної характеристикою інтенсивного методу. Концентрованість проявляється в різних аспектах: концентрованість навчальних годин, сконцентрованість навчального матеріалу. Все це викликає високу насиченість та щільність спілкування, різноманітність форм роботи. Це

спонукає викладачів працювати в постійному пошуку нових форм подачі матеріалу.

- Принцип поліфункціональності вправ відображає специфіку системи вправ в інтенсивній методиці навчання. Мовні навички, які сформувалися у немовних умовах, неміцні. Тому найбільш продуктивно працюють вважають підхід до навчання іноземної мови, який передбачає одночасне і паралельне оволодіння мовним матеріалом і мовленнєвою діяльністю.

Всі п'ять розглянутих принципів інтенсивного навчання іноземних мов забезпечують чіткий взаємозв'язок навчального предмета та навчальної

Методики, описані вище, можна підвести під один заголовок: «Краще навчання спілкуванню - це спілкування».

Список літератури:

- 1.Китайгородська Г.А. Методика інтенсивного навчання іноземної мови // Москва,1986.- 14с.
- 2.Комарова Ю. А.. Про принципи навчання в інтенсивному курсі іноземної мови для наукових працівників.
[Http://linguact.hyperlink.ru/articles/komarova.html](http://linguact.hyperlink.ru/articles/komarova.html)
- 3.Ляховицкий М.В. Методика викладання іноземної мови // Москва, 1981.-7с.
- 4.Пасів Є.І. Основи комунікативної методики навчання іншомовного спілкування // Москва, 1989.- 56с.
- 5.Пасів Є.І. , Кузовлев В.П., Коростельов В.С. Мета навчання іноземної мови на сучасному етапі розвитку суспільства. Іноземні мови в школі // 1990.- № 6
6. Вовк О.І. Організація і презентація граматичного матеріалу в інтенсивному навчанні студентів спілкування англійською мовою. – Іноземні мови // 2006. –№1.